

POVEȘTI PENTRU DIVERSITATE/2022

Ghid de activități pentru grădiniță

Tema diversității este o temă foarte importantă în societatea contemporană, iar copiii sunt expuși din primii ani de viață unei diversități fizice, culturale, socio-economice etc. Prin proiectul *Povești pentru Diversitate* propunem contexte variate și modalități atractive de dezvoltare socio-emoțională a copiilor prin intermediul activităților de lectură.

Acceptarea și respectarea diversității se dezvoltă treptat, atât prin intermediul activităților structurate, cât și prin valorificarea contextelor spontane de învățare și adaptarea activităților la interesele și particularitățile de dezvoltare ale copiilor. De asemenea, este important să abordăm fiecare temă a educației pentru diversitate cu multă grijă față de copii. Cu cât copiii sunt mai mici, cu atât recomandăm abordarea prin care copiii sunt expuși la diversitate fără explicitări și teoretizări complicate, prin activități potrivite nivelului lor de dezvoltare.

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și activități de sprijin din *Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului*, aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

Recomandăm, de asemenea, selecția și/sau adaptarea acestor activități în funcție de interesele și nivelul de dezvoltare a preșcolarilor.

Nu în ultimul rând, în acest ghid veți găsi și recomandări pentru a adapta lectura și activitățile de literație & educație pentru diversitate, pentru grupuri mixte de preșcolari - copii tipici și copii cu dizabilități. Aceste recomandări sunt făcute de Ruxandra Mateescu, fondatoarea asociației *Supereroi printre noi*.

GHID DE ACTIVITĂȚI DE LECTURĂ

Recomandări pentru grădiniță și clasa pregătitoare.

DESPRE POVESTE

Filip s-a săturat de sora lui care „face terapie” și ia toată atenția părinților. Este hotărât să o abandoneze pe Sara la mătușa Silvia. Și atunci cu cine va mai asculta el muzica preferată? Cine va mai umple casa cu fluturi minunat colorați? Cui îi va mai citi poveștile preferate?

TEME ABORDATE

#dizabilități, #prietenie, #relația frate-soră

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și activități de sprijin din *Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului*, aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

B.1. Subdomeniul: Dezvoltarea socială

B.1.3. Aspect specific: Acceptarea și respectarea diversității

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască, să aprecieze și să respecte asemănările și deosebirile dintre oameni.

37 - 60 luni

Indicator 205. Se joacă împreună cu copii diferiți din punct de vedere al genului, limbii vorbite, etniei sau cu CES, sub îndrumarea adulților.

Indicator 206. Identifică asemănări și deosebiri dintre persoane după diferite criterii (gen, aspect exterior, vârstă, profesie, mediu cultural și lingvistic etc.).

Practici de sprijin:

- Citiți împreună cu copilul cărți și analizați imagini care prezintă oameni din culturi diferite și cu caracteristici fizice sau abilități diferite.

61 - 84 luni

Indicator 207. Formulează întrebări despre familia, etnia, limba vorbită, cultura, caracteristicile fizice ale celorlalți.

Practici de sprijin:

- Comentați împreună cu copiii caracteristici fizice și preferințe ca aspecte ale identității.
- Organizați activități care pun într-o lumină pozitivă diferențele, de exemplu bilingvismul, abilități specifice etc.

ÎNAINTE DE LECTURĂ - PRIVEȘTE CU ATENȚIE

ACTIVITATEA 1

Coperți vorbărețe

**activitate potrivită și copiilor cu CES*

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/elevii să învețe să „citească” imaginile unei cărți.

OBIECTIVE

Copiii:

- dau sens imaginilor din perspectiva cunoștințelor și experiențelor proprii;
- își dezvoltă spiritul de observație și imaginația.

CUM PROCEDĂM?

În această activitate, ne vom concentra pe lectura copertilor (coperta 1 și coperta 4). Începeți prin a le citi copiilor titlul cărții. Puneți-le următoarele întrebări pentru a le trezi curiozitatea despre povestea pe care o vor asculta.

Coperta 1

Ce face Sara? Unde se ascunde ea? De cine se ascunde?

Coperta 4

Ce relație este între cei doi copii? De ce o ajută băiatul să-și încălze pantoful?

Este ocazia ideală de a-i invita pe copii să facă propriile predicții și observații și să-și pună întrebări.

Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES

Pentru început, adultul este cel ce povestește imaginea, în același fel în care ar povesti unei persoane nevăzătoare ceea ce vede. Se va începe cu subiectul imaginii, cu elementele de ansamblu și foarte evidente din centrul ilustrației. Atenția se mută treptat înspre margini și detalii.

Adultul poate citi și titlul cărții, rostind fiecare literă.

Pentru grupurile mixte (copii cu dizabilități și copii tipici), rolul povestitorului poate fi preluat, pe rând, de câte un coleg de clasă (activitățile recomandate mai sus - copii tipici). Abia după această etapă, copiilor cu CES li se va cere să răspundă la întrebări ori să indice, cu degetul, diferite elemente din ilustrație, în funcție de abilități.

DUPĂ LECTURĂ - ÎNTREBĂRI MARI PENTRU COPII MICI

ACTIVITATEA 2

Harta cărții

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să rezume și să structureze oral elementele poveștii.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică personajele, evenimentele principale, problema cu care se confruntă personajul principal și soluția găsită.

CUM PROCEDĂM?

Distribuiți fiecărui copil o hartă-mănușă sau folosiți chiar o mănușă pentru a exemplifica elementele pe care copiii trebuie să le identifice. Puteți marca fiecare deget al mănușii cu o bulină diferită.

Discutați cu copiii principalele componente ale hărții, folosind hartă-mănușă din **anexa 1**.

Bulina pe Deget 1 - personaje principale

Bulina pe Deget 2 - personaje secundare

Le puteți explica că personajele secundare apar doar în unele momente ale acțiunii, nefiind prezente pe întreaga desfășurare a poveștii sau neavând un rol atât de important precum personajul /personajele principal/e.

Deget 3 - decor (unde are loc acțiunea)

Deget 4 - problema/problemele de rezolvat

Deget 5 - soluția

[Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES](#)

În cazul copiilor nonverbali ori slab verbali, al celor cu motricitate deficitară sau coordonare mâna-ochi slabă, în locul mănușii se vor folosi marionete de hârtie (personajele cărții fotocopyate și decupate) și pictograme reprezentând principalele emoții (trist, vesel, temător etc).

1. Copiilor li se va cere întâi să aleagă cele două personaje principale, apoi personajele secundare.

*Se va explica conceptul de personaj principal sau se va înlocui cu întrebarea „Pe cine întâlnim în poveste?”

*Pentru copiii cu deficiență cognitivă mare, personajele principale se pot printa mai mari, iar cele secundare la o dimensiune mai mică.

2. Cum se simte Filip? / Cum se simte Sara? Copilului i se va da să aleagă dintr-o serie de 2- 5 simboluri ale emoțiilor și să așeze emoția potrivită în dreptul personajului.

3. Cu cine locuiesc cei doi copii în casă?

Copiii vor alege dintre câteva ilustrații (pisică, găină, mama, un bunic etc) pe cele corecte.

4. Unde merg cei doi copii?

Copiii li se va cere să așeze ilustrația cu cei doi frați în tabloul potrivit.

Deget 1 - Despre cine e povestea? / **Deget 2** - Mai sunt și alte personaje? / **Deget 3** - Unde sunt Filip și Sara? / **Deget 4** - Ce problemă are Filip? / **Deget 5** - Ce face ca să o rezolve?

DUPĂ LECTURĂ - ÎNTREBĂRI MARI PENTRU COPII MICI

ACTIVITATEA 3

Roata poveștii

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să rezume povestea, alegând evenimente importante de la începutul, mijlocul și sfârșitul cărții.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică evenimentele principale;
- vizualizează elementele poveștii;
- rezumă povestea.

CUM PROCEDĂM?

Distribuiți fiecărui copil **anexa 2**, un cerc împărțit în șase secțiuni.

Răsfoiți cartea și invitați copiii să aleagă evenimentele principale, atrăgându-le atenția asupra începutului, mijlocului și sfârșitului poveștii.

După ce ați făcut această alegere, invitați copiii să deseneze în fiecare secțiune a cercului câte o acțiune, respectând ordinea cronologică a poveștii.

[Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES](#)

Se vor printa cardurile din **anexa 3** și se va cere copiilor să le așeze în ordine cronologică, din memorie sau în timp ce adultul sau un coleg de clasă îi repovestește întâmplările. Pentru copiii cu afectare cognitivă mare, se vor prezenta serii de câte 2, maximum 4 carduri deodată.

ACTIVITATEA 4

Despre Sara

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să aibă o hartă mentală a identității Sarei și a propriilor caracteristici.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică caracteristicile Sarei, inclusiv dizabilitatea ei;
- își identifică propriile caracteristici

CUM PROCEDĂM?

START: Arătați-le copiilor harta identității din **anexa 4** și în același timp prezentați-le fiecare categorie a hărții, spunându-le că aceste categorii sunt parte a cine suntem noi, adică a identității noastre.

Vârstă / Gen / Familie / Ce îmi place să fac

DESCOPERĂ: Citiți-le copiilor din nou povestea, invitați-i să se uite cu atenție la ilustrații și puneți-le întrebări simple, care să îi ajute să contureze identitatea Sarei.

- Ce vârstă credeți că are Sara? Cine sunt membrii familiei ei? Ce îi place să facă? Ce nu poate să facă? De ce?

E RÂNDUL TĂU: Cereți copiilor să se gândească la un lucru la care sunt buni și la un lucru pe care îl fac cu dificultate sau pe care nu îl pot face.

Vor îndoi o foaie de hârtie în jumătate și vor desena fiecare lucru în parte.

Copiii împărtășesc cu voce tare ce au desenat.

Această activitate este un punct de plecare propice pentru a discuta despre faptul că fiecare dintre noi este diferit, fiecare avem pasiuni proprii și lucruri pe care le facem cu dificultate sau nu știm încă să le facem. Este foarte important să fim prietenoși unii cu ceilalți și să nu ne judecăm în funcție de aceste diferențe.

[Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES](#)

Harta identității va conține cât mai multe elemente vizuale din poveste. Imaginea Sarei în mijloc. Dintr-o serie de imagini - atribut, copilul le va alege pe cele corecte.

Întrebări: Sara este fetiță sau băiat? Ce îi place să facă?

Adultul va ghida, prin întrebări sau afirmații, discuția despre dizabilitatea Sarei: Poate Sara să se încalțe/ îmbrace singură? Poate merge în picioare?

Copiii vor trebui să aleagă și să așeze alături de Sara elementele ce reprezintă caracteristicile sale (este fetiță, locuiește cu mama, are o pisică, folosește căruciorul pentru a se deplasa, îi plac fluturii).

Folosiți **anexa 4**.

Desen: În pregătirea acestei activități, profesorul va întreba părintele copilului cu dizabilități despre un lucru la care sunt buni și un lucru pe care îl fac cu dificultate sau pe care nu îl pot face, așa încât să îl poată ajuta să deseneze în același timp cu ceilalți colegi.

ACTIVITATEA 5

Suntem toți prieteni

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să vorbească despre prietenii cu copii diferiți.

OBIECTIVE

Copiii:

- învață despre diversitate și dizabilitate;
- numesc diferențe și asemănări cu prietenii lor.

CUM PROCEDĂM?

START: Arătați-le preșcolarilor **anexa 5** și invitați-i să spună ce diferențe observă între copii. Dacă este nevoie, reformulați observațiile lor, astfel încât să modelați un limbaj simplu, prietenos, respectuos despre diversitate și dizabilități.

DESCOPERĂ: Invitați copii să descopere, din ilustrații, cine este prietenul Sarei.

EXPLOREAZĂ: Continuați discuția, punându-le copiilor întrebările următoare:

- De ce credeți că sunt prieteni? De ce credeți că îi oferă un desen cu un fluture?

Înainte de a trece la etapa următoare, explicați-le copiilor că e bine să avem prieteni diferiți. Suntem toți diferiți și diferențele noastre nu sunt nici bune, nici rele. Dizabilitatea este un fel de diferență.

Sara are mai multe dizabilități - are nevoie de un cărucior pentru a merge dintr-un loc în altul și îi este greu să vorbească - dar face și alte lucruri pe care le facem cu toții: îi place să deseneze, să asculte muzică etc.

E RÂNDUL TĂU: Invitați copiii să deseneze: o diferență care le este specifică; o diferență care îi este specifică prietenului/prietenei lor; un lucru pe care îl au în comun.

ACTIVITATEA 6

Fluturi pentru Sara

**activitate potrivită și copiilor cu CES*

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să își manifeste empatia printr-un gest concret

OBIECTIVE

Copiii:

- pictează sau desenează un fluture, în semn al prieteniei pentru Sara.

CUM PROCEDĂM?

START: Recitiți povestea Sarei și invitați copiii să se uite cu atenție la ilustrații.

DESCOPERĂ: Întrebați-i: Despre ce anume știe Sara totul?

EXPLOREAZĂ: Invitați copiii să numere toți fluturii care apar în povestea Sarei și a lui Filip.

E RÂNDUL TĂU: Invitați copiii să deseneze un fluture pentru Sara, în semn de prietenie pentru ea.

Toate desenele cu fluturi pot fi puși pe un panou al grupei intitulat *Suntem toți prieteni: Diversitatea Include Dizabilitățile*.

Personajele principale

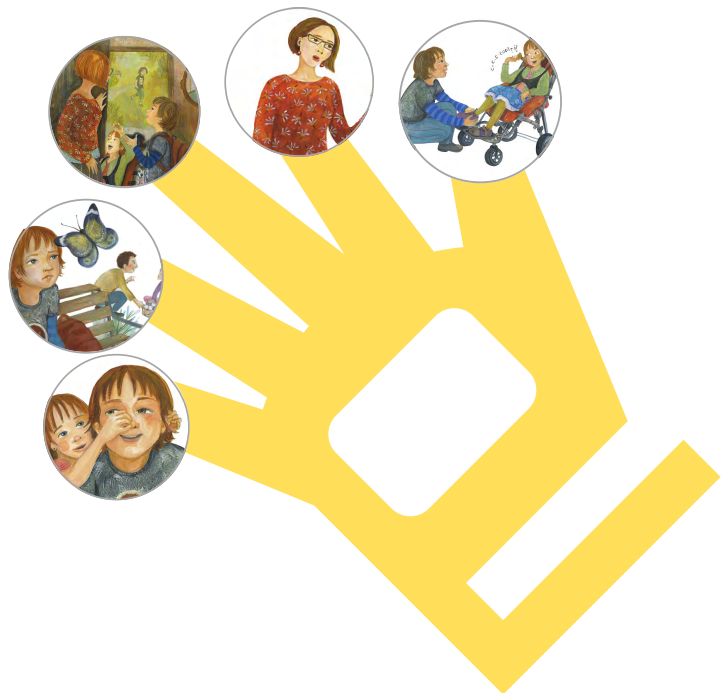
Personajele secundare

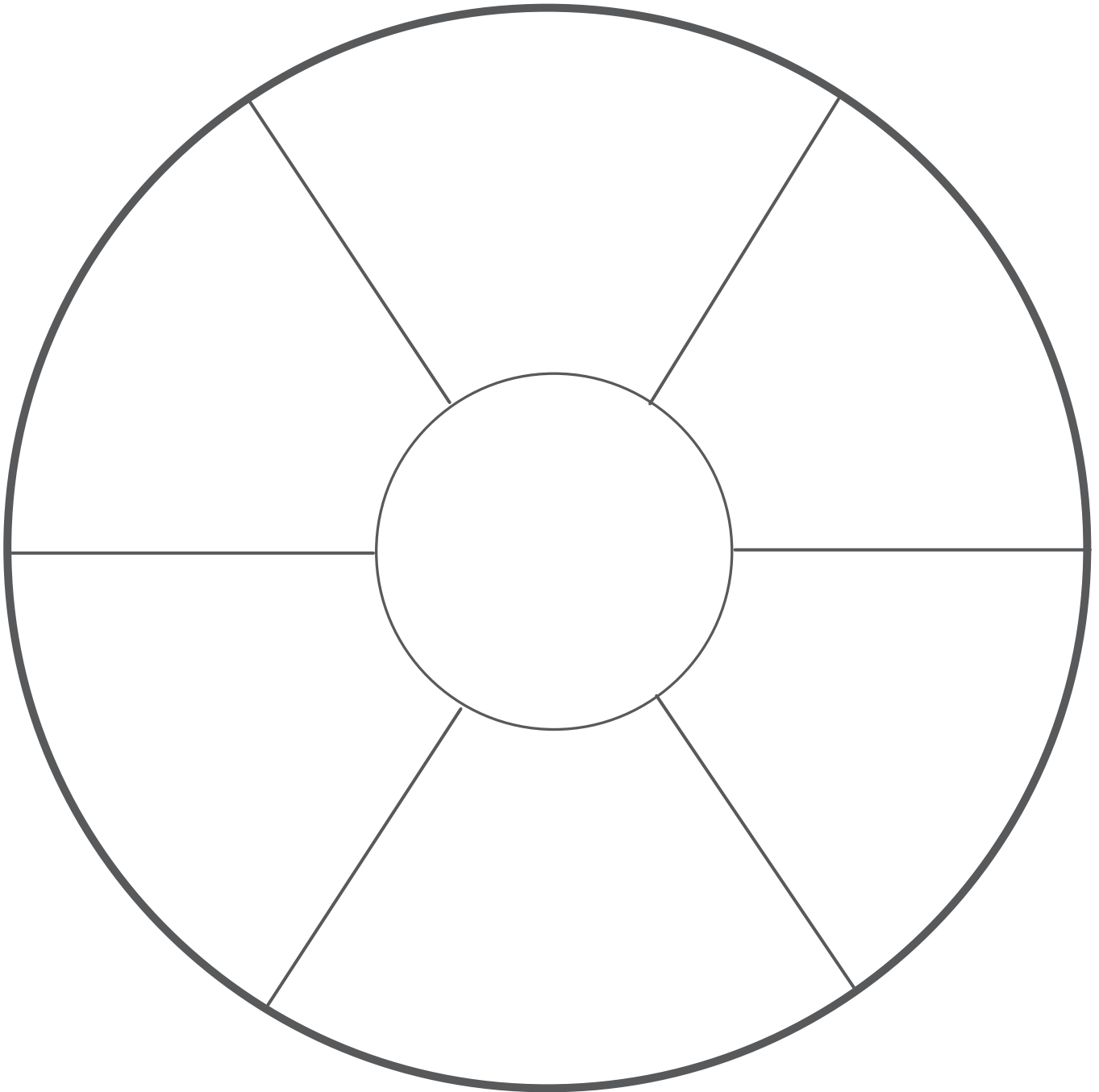

Locul acțiunii

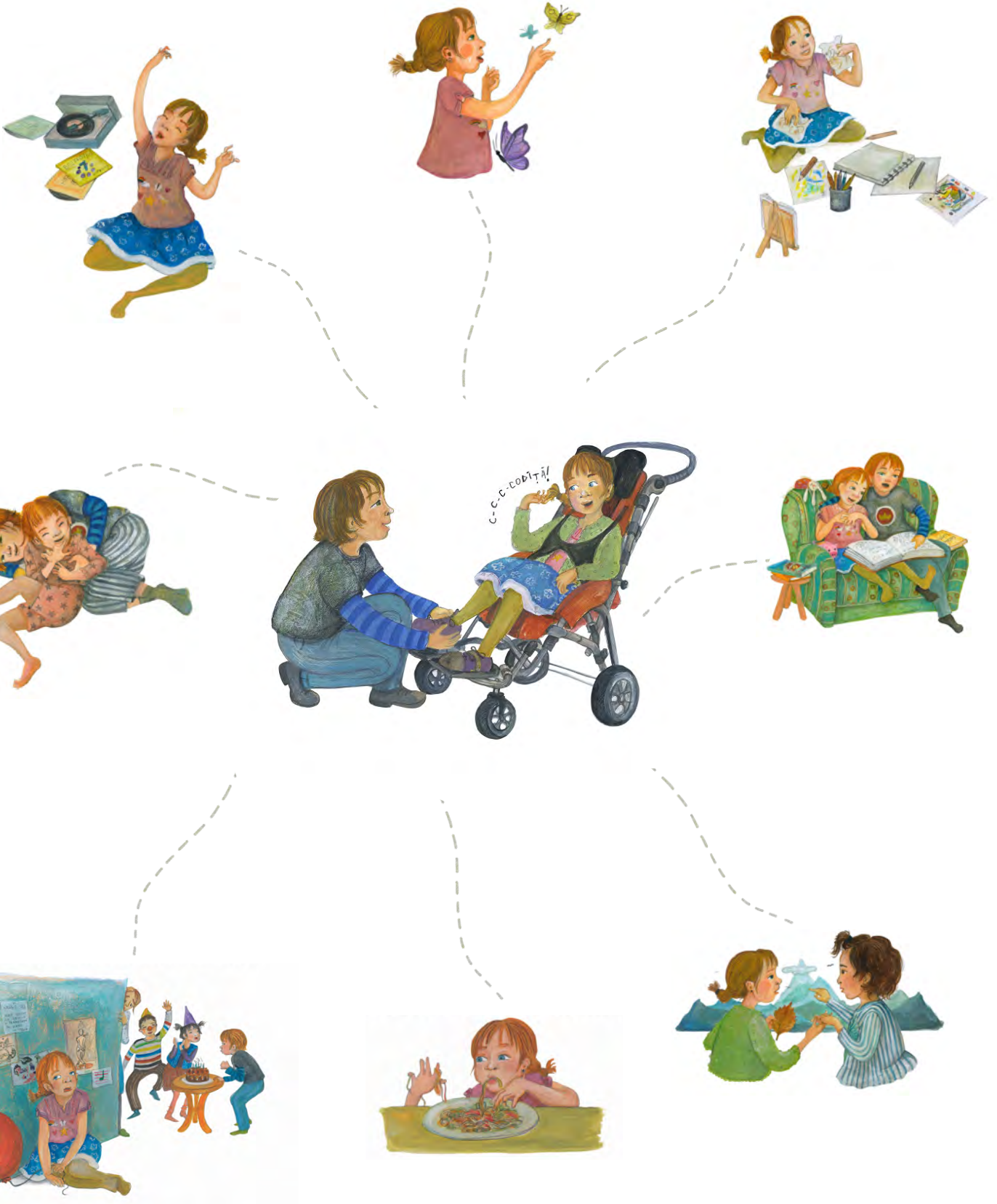

Problema/problemele

GHID DE ACTIVITĂȚI DE LECTURĂ

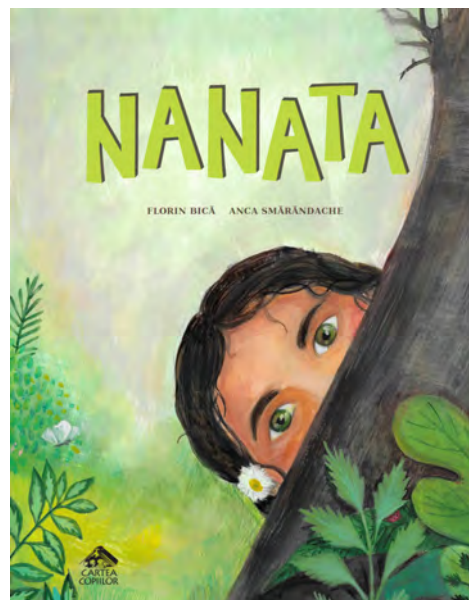
Recomandări pentru grădiniță și clasa pregătitoare.

DESPRE POVESTE

Renata își dorește să aibă un frate mai mare, nu unul care se ține după ea cât e ziua de lungă, îi strică păpușile sau îi mângălește cărțile. Oare ce va face ea când Amza, fratele cel mic, se rătăcește în pădure?

TEME ABORDATE

#etnie #frați #acceptare

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și activități de sprijin din *Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului*, aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

B.1. Subdomeniul: Dezvoltarea socială

B.1.3. Aspect specific: Acceptarea și respectarea diversității

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască, să aprecieze și să respecte asemănările și deosebirile dintre oameni.

37 - 60 luni

Indicator 205. Se joacă împreună cu copii diferiți din punct de vedere al genului, limbii vorbite, etniei sau cu CES, sub îndrumarea adulților.

Indicator 206. Identifică asemănări și deosebiri dintre persoane după diferite criterii (gen, aspect exterior, vârstă, profesie, mediu cultural și lingvistic etc.).

Practici de sprijin:

- Citiți împreună cu copilul cărți și analizați imagini care prezintă oameni din culturi diferite și cu caracteristici fizice sau abilități diferite.
- Discutați despre personaje, sărbători, eroi, cântece care reflectă această diversitate.
- Puneți la dispoziția copilului obiecte, imagini care reflectă diversitatea culturală.

61 - 84 luni

Indicator 207. Formulează întrebări despre familia, etnia, limba vorbită, cultura, caracteristicile fizice ale celorlalți.

Practici de sprijin:

- Organizați activități în care copiii să se familiarizeze cu varietatea caracteristicilor unei persoane (meserie, vârstă, gen, limbă vorbită, port național etc.).
- Încurajați copiii să folosească limba maternă, dar și limba de predare pentru a numi acțiuni și obiecte din mediu. Folosiți etichete în mai multe limbi.
- Cultivați respectul pentru diversitatea lingvistică și interveniți ferm atunci când apar comportamente prejudiciatoare pentru copii (de exemplu, când în mod intenționat nu este pronunțat corect un nume).
- Puneți la dispoziția copiilor cărți în mai multe limbi.

ÎNAINTE DE LECTURĂ - PRIVEȘTE CU ATENȚIE

ACTIVITATEA 1

Coperți vorbărețe

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să învețe să „citească” imaginile unei cărți.

OBIECTIVE

Copiii:

- dau sens imaginilor din perspectiva cunoștințelor și experiențelor proprii;
- își dezvoltă spiritul de observație și imaginația.

CUM PROCEDĂM?

Idem p. 3

Exemple de întrebări:

Coperta 1: De ce credeți că se ascunde după copac? Sau de cine se ascunde?

Coperta 4: Ce fac cei doi copii? Care e relația dintre ei? Unde aleargă ei? Cine îi așteaptă în depărtare?

DUPĂ LECTURĂ - ÎNTREBĂRI MARI PENTRU COPII MICI

ACTIVITATEA 2

Vânătoarea de comori

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scop: copiii conștientizează cum o poveste este spusă atât prin cuvinte, cât și imagini, în mod interdependent.

OBIECTIVE

Copiii:

- își dezvoltă spiritul de observație;
- își dezvoltă imaginația.

CUM PROCEDĂM?

Ilustrațiile cărții sunt pline de detalii care, pe lângă faptul că sunt amuzante, îmbogățesc povestea cu noi informații și noi chei de lectură.

Arătați-le copiilor fiecare pagină în parte și puneți-le întrebări.

Exemple:

Pag 1-2: Cine vede primul o bicicletă?

Pag 3-4: Cine vede primul o păpușă? șamd.

Activitatea poate fi făcută individual sau în grup, pe echipe. În această etapă, nu le spuneți titlul cărții și nu le povestiți copiilor despre întâmplările din carte.

[Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES](#)

Întrebarea *Cine vede primul?* poate fi înlocuită cu *Unde este.../ se găsește bicicleta?*

În organizarea acestei activități, țineți cont de timpul de care copilul are nevoie pentru a procesa întrebarea, a se gândi la ea, a gândi un răspuns și a reuși să îl formuleze (verbal sau prin mișcarea mâinii). Nu îl grăbiți și încurajați colegii să îl aștepte, în liniște, cu respect.

ACTIVITATEA 3

Harta cărții

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să rezume și să structureze oral elementele poveștii.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică personajele, evenimentele principale, problema cu care se confruntă personajul principal și soluția găsită.

CUM PROCEDĂM?

Idem p. 4

Folosiți **anexa 1**.

[Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES](#)

Întrebări specifice

1. Despre cine este povestea?

- Cum o cheamă pe fetiță? (îl ajutăm să repete numele Nanata & Renata).
- Are Nanata/ fetița un frate sau o surioară? Îl poți arăta în carte?
- Cu cine locuiesc ei? Unde este mama/ tata/ bunica? (i se va cere să indice pe carte. Dacă este nevoie, copilul se va promta din cot, ușor)
- Haide să îi găsim și pe prietenii lor.

2. Cum se simte Renata? / fratele ei?

Copilului i se va da să aleagă dintr-o serie de 2 - 5 simboluri ale emoțiilor și să așeze emoția potrivită în dreptul personajului, în diferite etape ale poveștii.

3. Ce problemă are Renata?

Pentru această activitate se vor folosi marionete (persoanele printate sau jucării omuleți) cu care vom reda faptul că Amza se îndepărtează de sora lui. Reluăm jocul emoțiilor, cu ajutorul pictogramelor.

În cadrul acestei activități putem ajuta copiii să își conștientizeze mai bine corpul atunci când trece prin diferite emoții: unde se simte bucuria/ îngrijorarea/ teama, etc?

ACTIVITATEA 4

Punem ordine în poveste

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să povestească peripețiile Nanatei cu cuvintele lor.

OBIECTIVE

Copiii:

- așază imaginile în ordine cronologică;
- folosesc propoziții clare și logice pentru a spune povestea Nanatei.

CUM PROCEDĂM?

Împărțiți copiii în 2 sau mai multe grupuri mici. Fiecare grup primește un set de 5 imagini decupate din poveste.

Folosiți **anexa 2**.

Cereți-le copiilor să aranjeze imaginile în ordinea poveștii. Le puteți pune și întrebări ajutătoare: Ce se întâmplă la început? Dar apoi, la mijloc? Și la sfârșit?

După ce v-ați asigurat că toată lumea a găsit ordinea corectă, lipiți imaginile pe perete sau agățați-le pe un fir de ață și invitați câte un copil din fiecare grup să povestească cu propriile cuvinte momentul surprins în ilustrație.

ACTIVITATEA 5

Creează cerul Nanatei

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să intre în pielea Renatei și să contribuie la poveste cu propria imaginație.

OBIECTIVE

Copiii:

- devin coautori ai poveștii;
- își îmbogățesc imaginația și spiritul de observație.

CUM PROCEDĂM?

Distribuiți **anexa 3**.

Cerințe pentru copii

START: Priviți din nou ilustrația în care Renata se uită la cer.

DESCOPERĂ: Ce forme au norii din imagine?

EXPLOREAZĂ: Acum, petreceți câteva minute, uitându-vă și voi atent la cer.

E RÂNDUL TĂU: Desenați norii deasupra Renatei, așa cum îi vedeți/vi-i imaginați voi.

Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES

În organizarea acestei activități, țineți cont că unii copii cu dizabilități asociază fotosensibilitate și nu vor putea privi cerul. O pereche de ochelari de soare poate ajuta. Ajutați copiii să se concentreze pe câte un singur nor, punându-le la dispoziție o ramă simplă, din carton, prin care să identifice norii, pe rând.

ACTIVITATEA 6

Creează o păpușă care îți seamănă

**activitate potrivită și copiilor cu CES*

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să dezvolte apreciere de sine și să se simtă bine în pielea lor.

OBIECTIVE

Copiii:

- devin conștienți de trăsăturile lor fizice unice și le percep pozitiv.

CUM PROCEDĂM?

Invitați mai întâi copiii să își descrie trăsăturile fizice. Este foarte important să se descrie în termeni corecți și pozitivi.

Folosiți apoi **anexa 4**, pentru a-i ajuta să creeze o păpușă care le seamănă.

Pentru această activitate, aduceți bucăți mici de materiale de diferite culori, cu diferite motive - de la cele tradiționale (inclusiv din cultura romă) la cele moderne, astfel încât copiii să poată alege ce le place, dintr-o varietate cât mai mare.

Cerințe pentru copii

START: În echipe de câte doi, descrieți-vă trăsăturile fizice (culoarea ochilor, culoarea și lungimea părului, culoarea pielii).

DESCOPERĂ: Descoperiți păpușile din imaginile prezentate.

EXPLOREAZĂ: Numiți pentru fiecare păpușă cel puțin două trăsături fizice.

E RÂNDUL TĂU: Decupați păpușa - ca să fie mai rezistentă, o puteți lipi pe carton.

Alegeți hainele pe care le va purta. Decupați modelele de hârtie și cu ajutorul lor pregătiți haine din textile. Lipiți-le pe corpul păpușii. Dați nume păpușilor voastre.

ACTIVITATEA 7

Ce culoare ești în romani?

**activitate potrivită și copiilor cu CES*

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să conștientizeze într-un mod ludic că în România sunt persoane care vorbesc și altă limbă în familie, în afară de limba română.

CUM PROCEDĂM?

Folosiți **anexa 5**.

START: Care e culoarea ta preferată?

DESCOPERĂ: Cine știe cum se spune la culorile verde, galben, roșu, albastru, mov sau portocaliu în romani?

(Dacă nu e niciun elev rom în clasă, îi puteți întreba dacă știu vreo persoană de etnie romă.)

DESCOPERĂ: Cum se spune la culoarea ta preferată în limba romani.

E RÂNDUL TĂU: Repetați numele culorii până o rețineți.

OBIECTIVE

Copiii:

- învață câteva cuvinte în limba romani (dialectul căldărăesc).

ACTIVITATEA 8

Descoperim Nanata în limba romani!

**activitate potrivită și copiilor cu CES*

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să dezvolte aprecierea respectul pentru diversitatea lingvistică și bilingvism.

CUM PROCEDĂM?

Aflați dacă aveți în comunitate un părinte sau un mediator școlar vorbitor de limba romani și organizați o lectură bilingvă - româna/romani.

Găsiți cartea tradusă în patru dialecte, în format digital, în rubrica **Resurse** a site-ului CUAC. Alternativ, dacă nu găsiți o persoană care să citească în limba romani și aveți acces la tehnologia necesară, puteți să vă uitați cu copiii la lecturi bilingve, disponibile în aceeași rubrică.

OBIECTIVE

Copiii de etnie romă:

- ascultă povestea în limba maternă;
- dezvoltă sentimentul de mândrie legat de etnia lor și limba pe care o vorbesc în familie/comunitate.

Copiii majoritari:

- sunt expuși la limba maternă a colegilor lor.

Personajele principale

Personajele secundare

Locul acțiunii

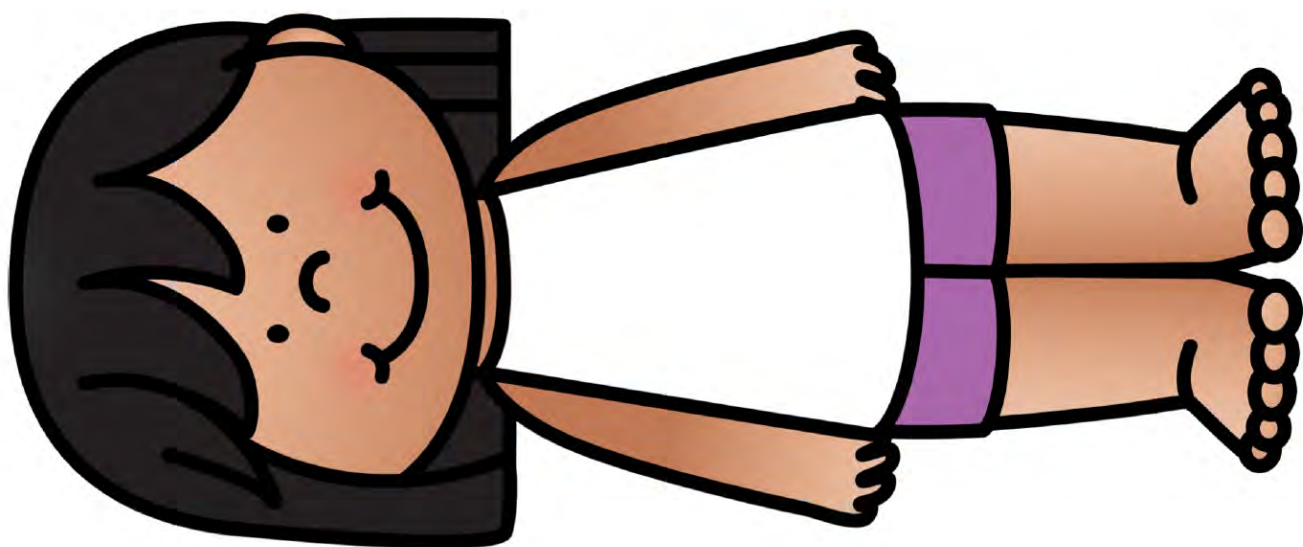
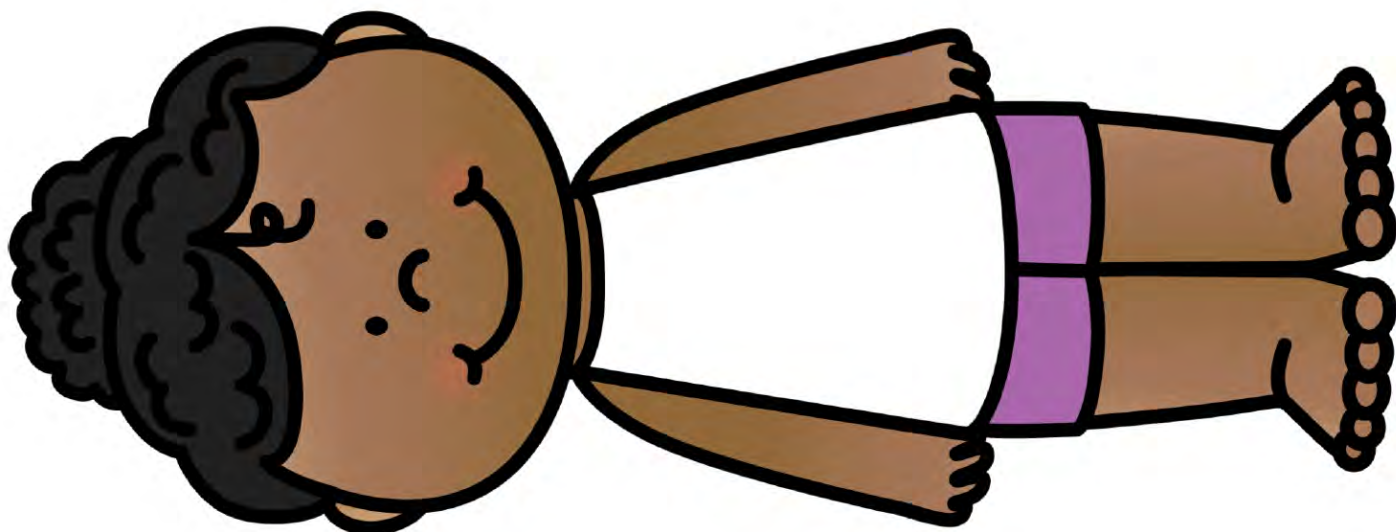

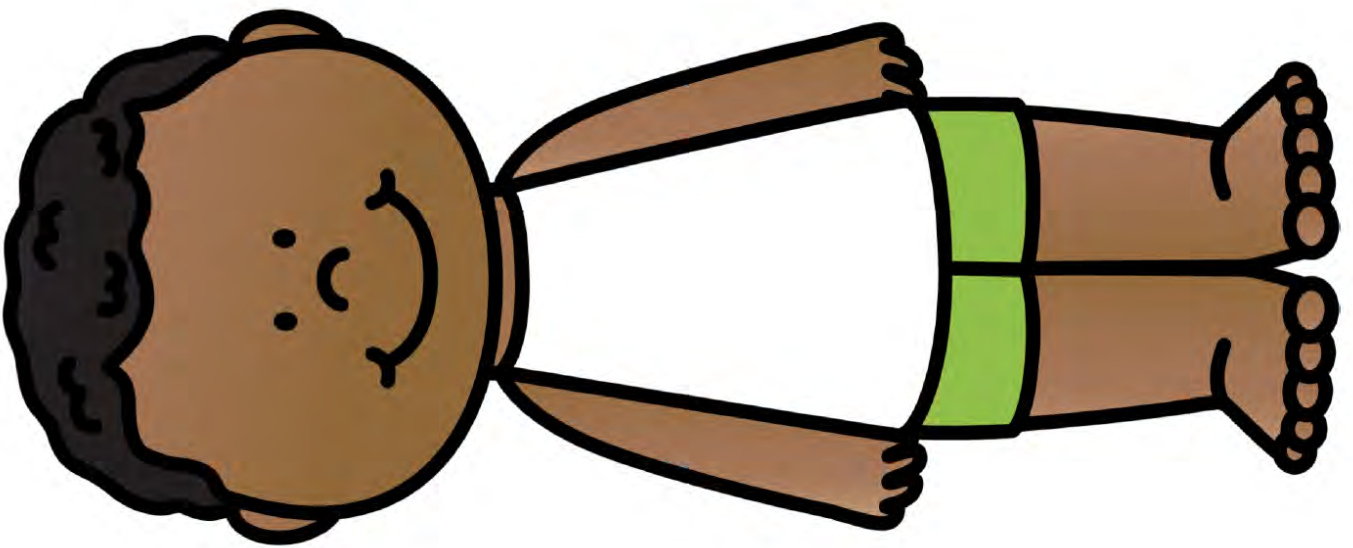
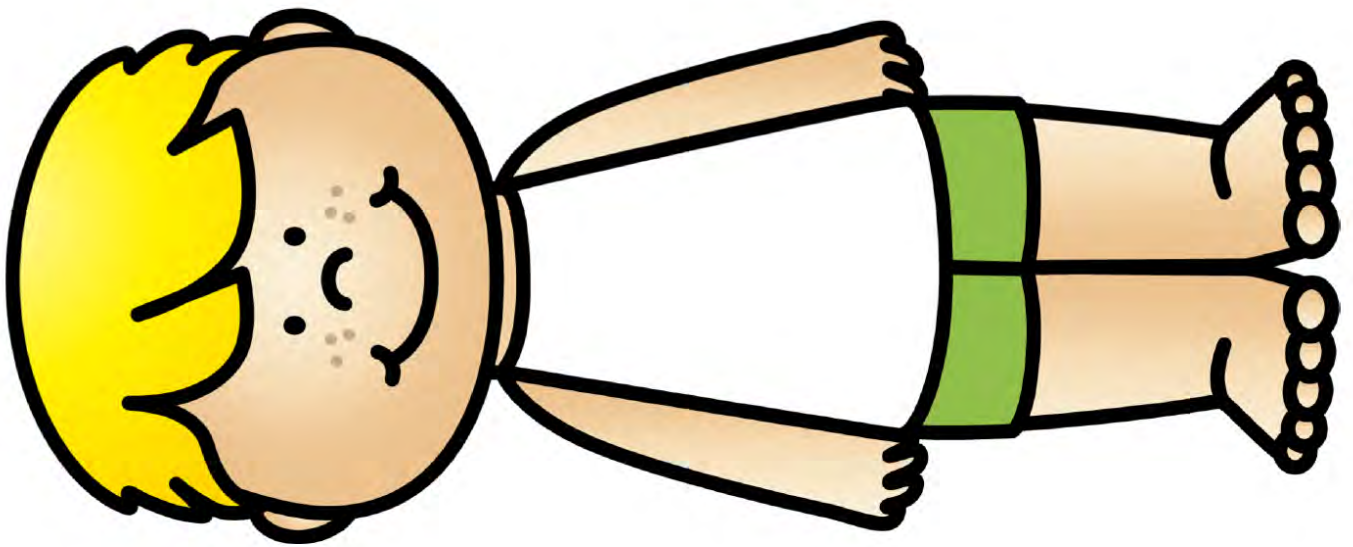
Problema/problemele

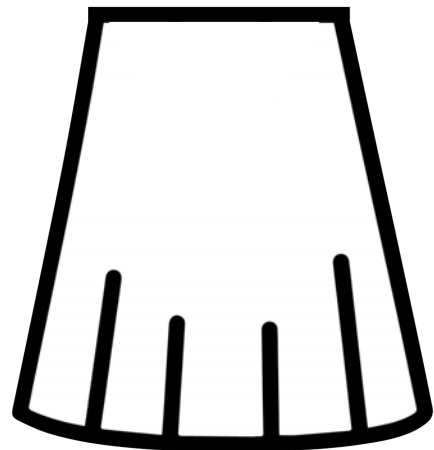
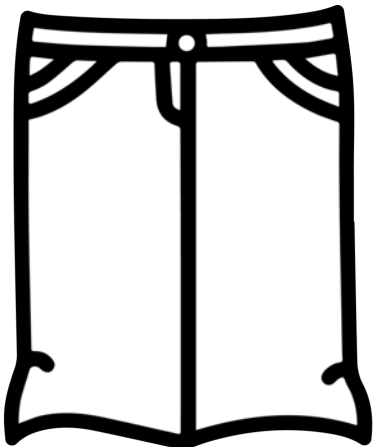
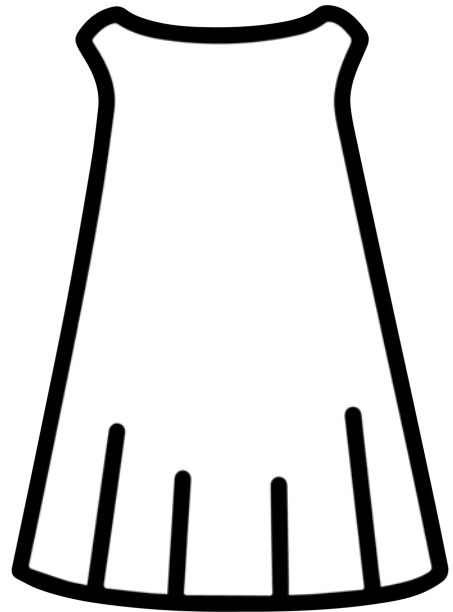
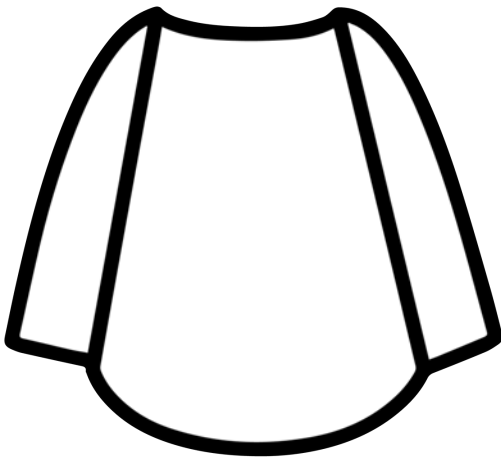
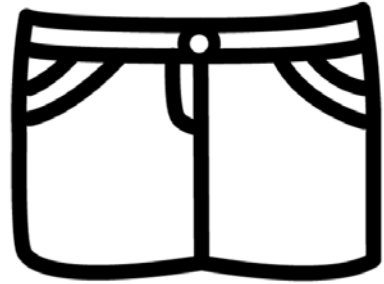
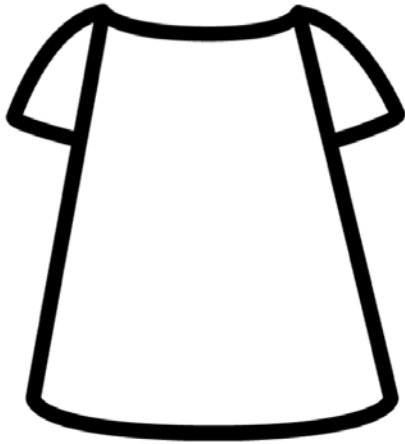

Zeleno

Galbeno

Lolo

Portocalio

Vânăto

Movo

GHID DE ACTIVITĂȚI DE LECTURĂ

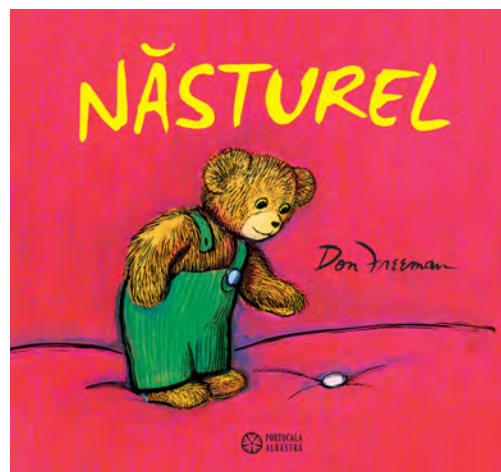
Recomandări pentru grădiniță și clasa pregătitoare.

DESPRE POVESTE

Un ursuleț de pluș care este „adevărat” și pe care nimeni nu și-l dorește, reușește în cele din urmă să-și găsească o familie unde este acceptat și iubit în ciuda imperfecțiunilor sale.

TEME ABORDATE

#prietenie #iubire #aparențe #familie #acasă #apartenență

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și activități de sprijin din *Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului*, aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

B.1. Subdomeniul: Dezvoltarea socială

B.1.3. Aspect specific: Abilități de interacțiune cu copii de vârstă apropiată

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să interacționeze pozitiv cu copii de vârstă apropiată.

37 - 60 luni

Indicator 206. Identifică asemănări și deosebiri dintre persoane după diferite criterii (gen, aspect exterior, vârstă, profesie, mediu cultural și lingvistic etc.).

Practică de sprijin:

- Citiți împreună cu copilul cărți și analizați imagini care prezintă oameni din culturi diferite și cu caracteristici fizice sau abilități diferite.

B.1.4. Aspect specific: Dezvoltarea comportamentului pro-social

Reper 7: Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste empatie față de celelalte persoane.

61 - 84 luni

Indicator 256. Începe să înțeleagă situația oamenilor aflați în situații și contexte sociale și naturale diferite (sărăcie, dezastre naturale etc).

Practică de sprijin:

- Prezentați imagini cu oameni locuind în zone sărace și bogate ale lumii, discutați despre economisirea resurselor și despre consum echilibrat.

ÎNAINTE DE LECTURĂ - PRIVEȘTE CU ATENȚIE

ACTIVITATEA 1

Coperți vorbărețe

**activitate potrivită și copiilor cu CES*

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să învețe să „citească” imaginile unei cărți.

OBIECTIVE

Copiii:

- dau sens imaginilor din perspectiva cunoștințelor și experiențelor proprii;
- își dezvoltă spiritul de observație și imaginația.

CUM PROCEDĂM?

Idem p. 3

Exemple de întrebări:

Coperta 1: Cine este pe copertă? Ce face ursulețul? De ce spui acest lucru? Cum credeți că și-a pierdut nasturele de la salopetă?

Coperta 4: Credeți că ursulețul se află în același loc ca pe prima copertă? Cine credeți că ar putea fi fetița din imagine? Ce altceva mai observați? Ce credeți că s-a întâmplat între timp?

Recomandări specifice pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES

- Adultul atrage atenția asupra numelui și ajută copiii să facă asocierea între coperta 1, salopeta ursulețului și nume.
- Copiilor li se vor „citi” copertile pe rând. Apoi, pentru a putea răspunde la întrebări, cartea se va ține deschisă, arătând copiilor ambele coperti în același timp, precum o poveste simplificată.

DUPĂ LECTURĂ - ÎNTREBĂRI MARI PENTRU COPII MICI

ACTIVITATEA 2

Harta cărții

**activitate potrivită și copiilor cu CES*

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să rezume și să structureze oral elementele poveștii.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică personajele, evenimentele principale, problema cu care se confruntă personajul principal și soluția găsită.

Idem p. 4

Folosiți **anexa 1**.

ACTIVITATEA 3

Tu spui povestea!

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să formuleze propoziții clare și concise, prin care să repovestească peripețiile lui Năsturel.

OBIECTIVE

Copiii:

- repovestesc firul narativ al cărții, pe baza ilustrațiilor;
- folosesc propoziții corecte și clare;
- folosesc câteva elemente conectoare de bază (la început, apoi, deci, pentru că etc).

CUM PROCEDĂM?

Răsfoiți cartea, oprindu-vă la momente-cheie și invitând copiii să povestească ce se întâmplă, pe baza ilustrațiilor.

Puneți-le întrebări ajutătoare doar atunci când au nevoie de ajutor pentru a formula cele întâmplăte. Altfel, lăsați-i să povestească cât mai liber, reformulând atunci când fac greșeli de exprimare sau sens.

pag. 5: Unde se află Năsturel la începutul poveștii?

pag. 7: Ce îi spune fetița mamei când vede ursulețul de pluș? Ce îi răspunde mama?

pag. 9: Ce observă Năsturel?

[Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES](#)

Puneți cartea la îndemâna copiilor, așa încât să o poată răsfoi de mai multe ori, parcurgând elementele poveștii în ritmul propriu.

Puneți la dispoziția copiilor cartonașele cu episoadele principale ale poveștii și ajutați-i să le așeze în ordinea cronologică. Folosiți anexa 2.

* Copiilor cu afectare cognitivă mare li se vor pune la dispoziție, pe rând, 2 - max. 4 cartonașe deodată.

ACTIVITATEA 4

Leția lui Năsturel

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să identifice mesajul/morala poveștii lui Năsturel.

OBIECTIVE

Copiii:

- vorbesc despre prietenie;
- identifică mesajul poveștii.

CUM PROCEDĂM?

START: Recitiți povestea lui Năsturel.

EXPLOREAZĂ: Purtați cu copiii o discuție introductivă despre prietenie.

Adresați-le următoarele întrebări: *Ce fel de haine purta Năsturel? Și totuși, ce i-a spus Lisa când i-a cusut ursulețului năsturele la salopetă?*

Unde și-ar fi dorit Năsturel să trăiască? Cum era camera Lisei față de raionul de mobilă din magazin?

Și totuși, ce a spus Năsturel când a ajuns în camera Lisei?

În funcție de vârsta copiilor, pentru a-i ajuta să răspundă la aceste întrebări, puteți reveni la ilustrațiile cărții.

La sfârșitul discuției, subliniați mesajul că Năsturel și Lisa s-au împrietenit și s-au acceptat reciproc, deși Năsturel era un ursuleț cu haine destul de ponosite, iar camera Lisei era mică și nu semăna deloc cu palatul uriaș și luxos din magazin, în care el și-ar fi dorit să trăiască.

Lisa i-a spus: „- Mie îmi plac exact așa cum ești, [...], dar tu o să te simți mult mai bine dacă ți se încheie frumos salopeta.”

Năsturel i-a spus: „- Cred că am ajuns acasă [...]. De când îmi doream eu să ajung acasă!”

E RÂNDUL TĂU: Citiți-le copiilor cele trei propoziții. Copiii o aleg pe cea care rezumă cel mai bine lecția pe care ne-o oferă Năsturel și Lisa.

- Prietenii ne iubesc așa cum suntem.
- E important să nu umblăm cu haine fără nasturi.
- Lisa s-a simțit mai bine după ce i-a cusut lui Năsturel un nasture nou.

Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES

Ajutându-vă de marionetele - personaje și de pictograme cu emoții, ajutați copiii să identifice activități pe care doi prieteni le pot face împreună. Așezați personajele în diferite situații ipotetice, folosindu-va de jucăriile de clasă sau chiar de tablouri din alte povești.

ACTIVITATEA 5

Acoperiți-l pe Năsturel cu nasturi haioși!

**activitate potrivită și copiilor cu CES*

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/elevii să abordeze tema statutului socio-economic.

OBIECTIVE

Copiii:

- explorează materiale și forme;
- vorbesc despre importanța aspectelor financiare, pe înțelesul lor;
- creează folosind forme, culori, materiale diferite.

CUM PROCEDĂM?

START: Invitați copiii să își numere nasturii.

DESCOPERĂ: Invitați copiii să descopere materiale și forme ale nasturilor.

Puteți folosi **anexa 3** sau le puteți aduce nasturi de diferite mărimi, culori și materiale, pe care să le experimenteze direct.

Puteți numi formele (rotund, oval, pătrat, inimioară, triunghi etc)

EXPLOREAZĂ: Purtați cu copiii o discuție ușoară despre importanța aspectului financiar și în ce măsură ne definește identitatea.

În funcție de vârsta copiilor, alegeți câteva întrebări din cele sugerate.

E RÂNDUL TĂU: Folosiți **anexa 4** și invitați copiii să îl decoreze pe Năsturel.

Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES

Denumiți nasturii folosiți în activitate progresiv și în funcție de abilitățile cognitive ale copiilor, astfel:

- un nasture mare/ mic
- un nasture roșu/ verde etc.
- un nasture de lemn/ plastic/ metal

Abia apoi: un nasture mare, verde, din lemn, cusut pe salopetă. Introduceți fiecare atribut pe rând.

Folosindu-vă de nasturi, ajutați copiii să traseze conturul exterior al acestora și să îl umple cu nasturi de mici dimensiuni sau să îl coloreze.

ATENȚIE! Aceasta activitate se va desfășura doar dacă nu pune viața copiilor în pericol!

Cerințe pentru copii:

START: Hainele voastre au nasturi? Câți nasturi are fiecare? Numărați-i și haideți să vedem cine are cei mai mulți nasturi și cine are cei mai puțini.

DESCOPERĂ: Din ce materiale sunt confecționați nasturii? Ce forme pot avea nasturii?

EXPLOREAZĂ:

- Credeți că Năsturel era o jucărie de lux?
- De ce a considerat mama Lisei că Năsturel nu o poate face fericită pe fata ei?
- Credeți că orice copil din lume l-ar fi ales pe Năsturel? Voi l-ați fi ales în locul Lisei? De ce da? Sau de ce nu?
- Cu ce bani l-a cumpărat Lisa pe Năsturel?
- Ce spune acest lucru despre ea?
- Banii au fost importanți în prietenia dintre cei doi?

E RÂNDUL TĂU: Desenați pe salopeta lui Năsturel cât mai mulți nasturi hăioși, de forme și culori diferite.

Personajele principale

Personajele secundare

Locul acțiunii

Problema/problemele

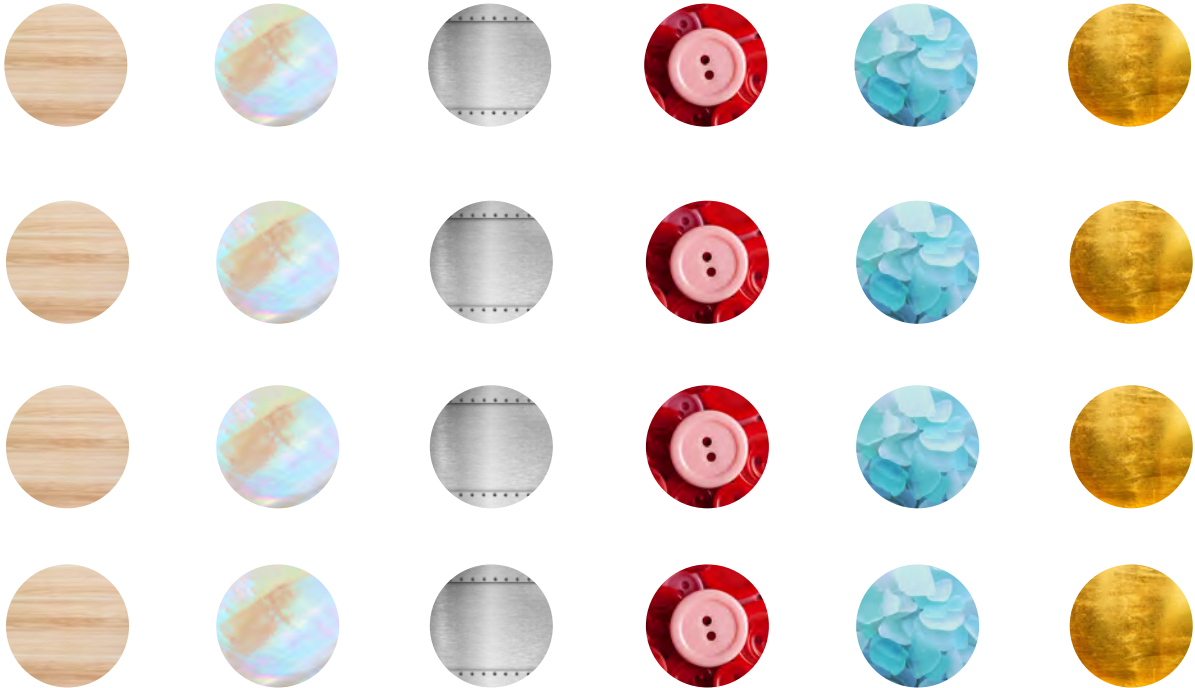
Soluția

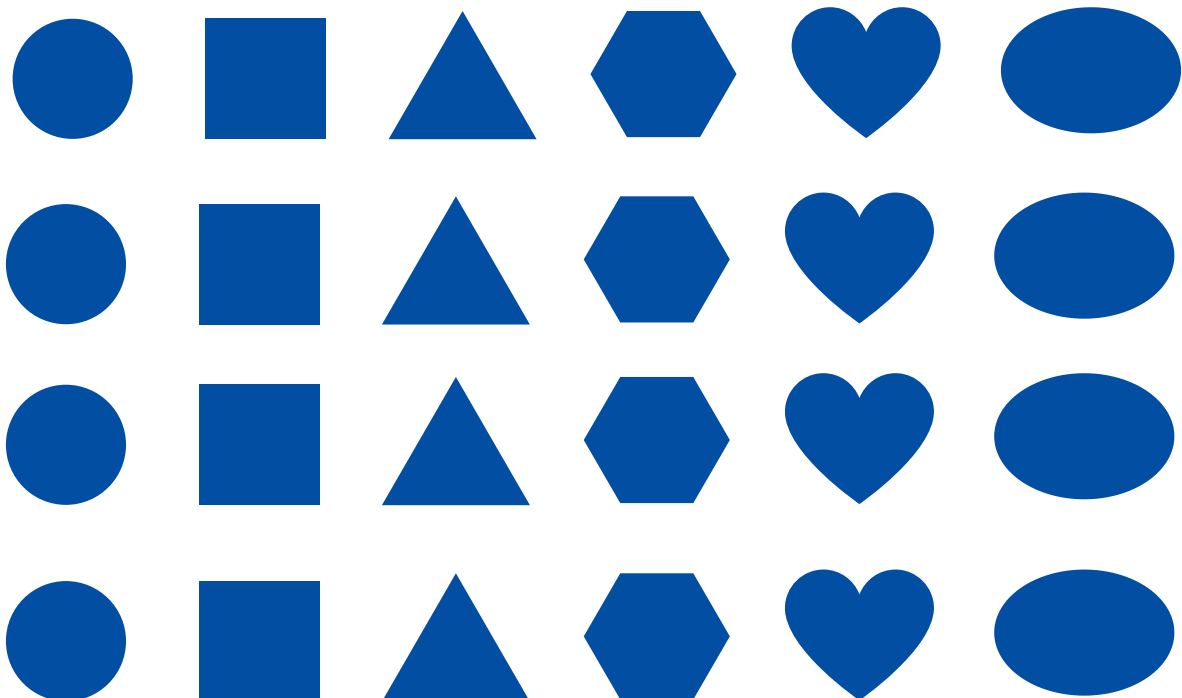

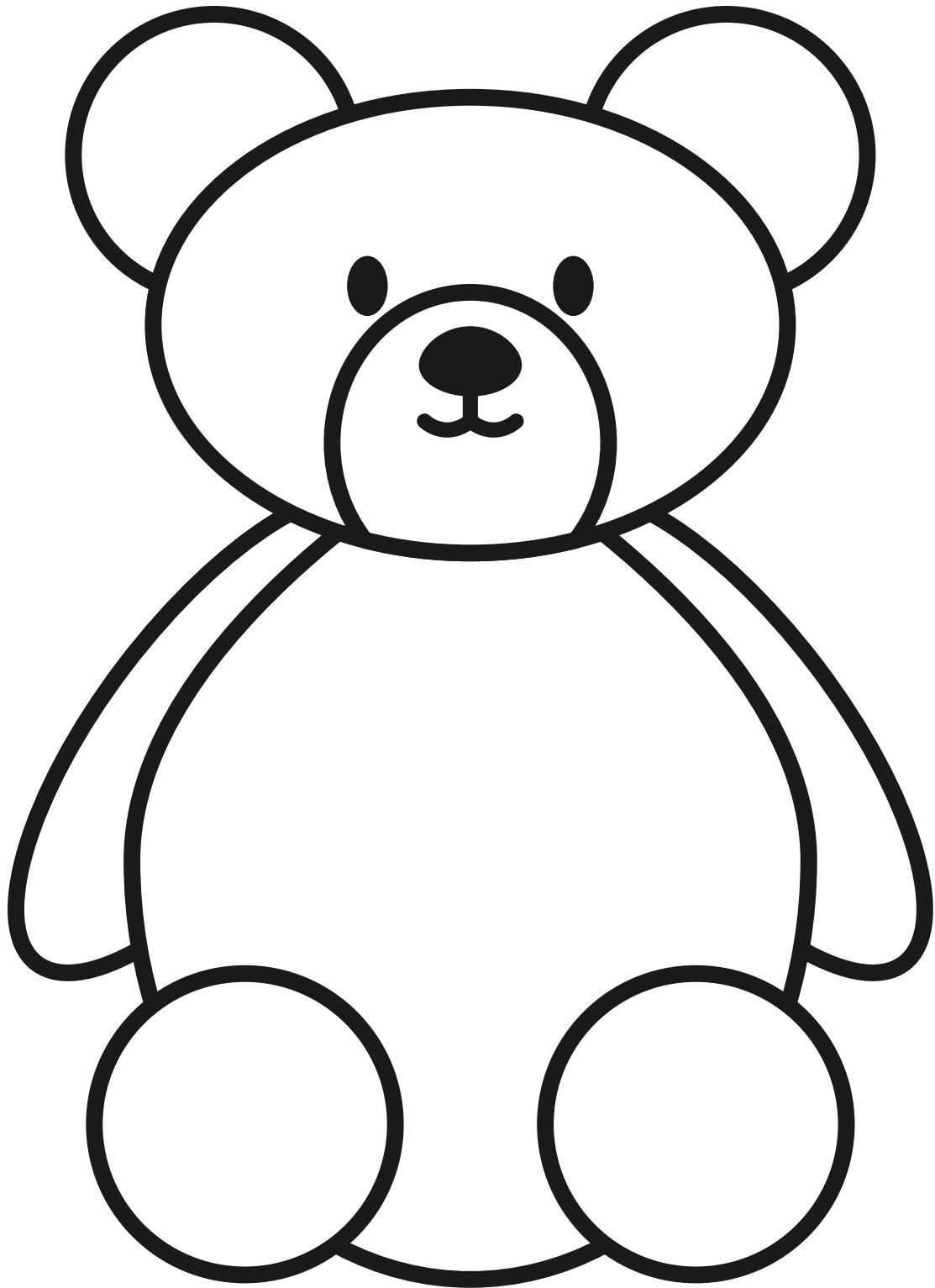

Din ce materiale sunt confecționați nasturii?

Ce forme au nasturii?

GHID DE ACTIVITĂȚI DE LECTURĂ

Recomandări pentru grădiniță și clasa pregătitoare.

DESPRE POVESTE

Miruna visează la o familie perfectă sau cel puțin o familie în care să nu trebuiască să se mute de la un părinte la altul, cu părinți care să nu întârzie tot timpul sau cu un frate mai mic care să nu-i strice păpușile.

Ce drum va parcurge Miruna pentru a-și găsi echilibrul emoțional și starea de bine în familia sa?

TEME ABORDATE

#familie #emoții

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și practici de sprijin din *Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului* de la naștere la 7 ani, document aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

B.1. Subdomeniul: Dezvoltarea socială

B.1.3. Aspect specific: Acceptarea și respectarea diversității

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască, să aprecieze și să respecte asemănările și deosebirile dintre oameni.

B.2. Subdomeniul: Dezvoltare emoțională

B.2.1. Aspect specific: Dezvoltarea conceptului de sine

Reper 8: Copilul ar trebui să fie capabil să se perceapă în mod pozitiv, ca persoană unică, având caracteristici specifice.

37 - 60 luni

Indicator 266. Descrie membrii familiei, asociindu-le corect statutul și spunându-le numele.

Practici de sprijin:

- Facilitați descrierea vieții în familie, valorificând diferențele privind structura familiei (familie monoparentală, părinți divorțați etc.), caracteristici economice, profesionale, culturale, lingvistice sau mediu de rezidență.
- Încurajați-i să povestească sau să deseneze propria familie.

Tema familiei și a diferitelor structuri familiale este o temă relevantă, atât la nivel global, cât și la nivel național.

Familia reprezintă o parte importantă a identității noastre. De aceea, ne dorim ca „Cea mai dragă familie din lume” să fie un instrument prin care abordăm diversitatea într-un mod constructiv. Copiii vor învăța indirect că, deși suntem diferiți ca personalitate, culoare a pielii, gen, statut socio-economic, ne unesc totuși emoții, sentimente și nevoi comune în familia din care facem parte. Astfel, vom putea îmbogăți cunoștințele generale ale copiilor cu privire la înțelegerea lumii, a relațiilor dintre oameni cu elemente ce reflectă diversitatea societății noastre.

Așa cum puncta psihopedagogul Ana-Caterina Bedivan, invitata noastră la lansarea cărții*, rolul adultului este foarte important și, cu atât mai mult, cel al educatoarelor care îi însoțesc și îi formează pe copii, zi de zi. Educatoarele sunt un reper de stabilitate valoros în viața copiilor. Copiii tind să creadă că ei sunt de vină atunci când apar probleme sau schimbări în familiile lor, iar acest sentiment de vină este adeseori dublat de frica de pierdere a iubirii părinților.

Când se produc schimbări în viața familiei, copiii au nevoie de o perioadă de adaptare. De fapt, ei trec printr-un proces de autoreglare emoțională, prin care se confruntă cu propriile emoții. Cu precădere în aceste situații, mesajul adultului trebuie să fie, înainte de toate, unul de susținere, de încurajare, de creare a unui spațiu de confidențialitate și de siguranță.

În ceea ce-i privește pe preșcolari/elevi, este important să-i expunem pe copii la noțiunea de diversitate familială, fără să insistăm pe aspectele teoretice, de clasificare sau denumire a diferitelor tipuri de familii.

*puteți urmări întreaga discuție în link-ul următor

<https://www.facebook.com/AsociatiaOvidiuRo/videos/326978849010468/>

ÎNAINTE DE LECTURĂ - PRIVEȘTE CU ATENȚIE

ACTIVITATEA 1

Coperți vorbărețe

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să învețe să „citească” imaginile unei cărți.

OBIECTIVE

Copiii:

- dau sens imaginilor din perspectiva cunoștințelor și experiențelor proprii;
- își dezvoltă spiritul de observație și imaginația.

CUM PROCEDĂM?

Idem p. 3

Coperta 1

Ce vezi pe copertă?

Cum se numește cartea/povestea?

De ce crezi că a ales autoarea acest titlu?

Care este legătura între titlul cărții și imaginea de pe copertă?

Ce crezi că îi spune fetița cățelului?

Ce te face să spui acest lucru?

Ce culoare îți atrage atenția pe copertă/ce culoare are îmbrăcămintea fetiței?

Pagina de titlu

Ce face fetița?

Ce anume te face să spui acest lucru?

Ce vezi în partea stângă sus?

Ce crezi că reprezintă acele linii?

Coperta 4

De ce crezi că fetița l-a luat în brațe pe cățel?

Ce crezi că s-a întâmplat între timp?

Ce emoție se citește pe fața ei?

DUPĂ LECTURĂ - ÎNTREBĂRI MARI PENTRU COPII MICI

ACTIVITATEA 2

Vânătoarea de comori

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scop: copiii conștientizează cum o poveste este spusă atât prin cuvinte, cât și imagini, în mod interdependent.

OBIECTIVE

Copiii:

- își dezvoltă spiritul de observație;
- își dezvoltă imaginația.

CUM PROCEDĂM?

Ilustrațiile cărții sunt pline de detalii care, pe lângă faptul că sunt amuzante, îmbogățesc povestea cu informații noi și chei de lectură, care facilitează înțelegerea mesajului textului.

O cheie importantă este chiar numele personajului principal, scris cu un anumit format de litere sau onomatopeea Cioc-cioc pe care o regăsim pe fiecare pagină în care Miruna ajunge la o altă familie și bate la ușa casei. O altă cheie este culoarea drumului și a caselor la care ajunge sau elementele prezente pe drumul care își schimbă culoarea...

Arătați-le copiilor ilustrațiile corespunzătoare familiilor la care se duce Miruna. Invitați-i apoi să privească cu atenție și să spună ce observă. La început, îi puteți ajuta pe copii cu întrebări care le dezvoltă spiritul de observație.

Pentru fiecare întrebare, culegeți minim 2-3 răspunsuri pentru a încuraja copiii să gândească divergent și să-și nuanțeze opiniile.

Când un copil este nedumerit de o ilustrație și nu știe cum să o „citească” sau ce sens să-i dea, solicitați răspunsurile celorlalți copii; cei mici învață foarte bine din colaborarea cu colegii lor. Acordându-le spațiul necesar pentru a interpreta imaginile, creăm contexte de învățare în care copiii pot experimenta sau face greșeli din care pot învăța.

Cerințe pentru copii:

Haideți să descoperim cât mai multe lucruri despre familiile la care se duce Miruna. Fiți atenți la fiecare detaliu! Ce observați?

Casa roșie

Pag. 11, 13/14: Ce animale observați în casă sau în jurul casei?

Pag. 13: Observați interiorul casei. Ce vă atrage atenția? De ce credeți că se numește casa roșie?

[Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES](#)

- Pregătiți cartonașe/ cuburi etc. de diferite culori, corespunzătoare fiecărei case din poveste. La fiecare nouă casă vizitată, solicitați copilului să aleagă cartonașul în culoarea corespunzătoare casei la care bate Miruna. Dacă poate, rugați-l să rostească culoarea.
- Învățarea trece prin corp. Introduceți cât mai multă mișcare în activitățile de lectură. Atunci când atrageți atenția asupra onomatopeelor scrise cursiv, Cioc- Cioc!, rugați copiii să imite bătutul la ușa, indicându-le să bată la o ușa joasă, aplecându-se sau la o ușa poziționată foarte sus, trebuind să ridice mână cât mai sus. Se pot imita cât mai multe activități și mișcări ale personajelor. Țineți cont de abilitățile fizice ale copilului - încurajați mișcarea, dar nu o forțați!
- Atrageți atenția la detalii!

Casa roșie

Pregătiți cartonașele cu animale, poziționați-le vizibil, la nivelul copilului. Folosiți **anexa 1**. Verbalizăm activitatea: Aceasta este o găină (arătăm copiilor cartonașul respectiv). Haideți să găsim toate găinile/ pisicile/ ceasurile din ilustrație.

Casa albastră

Atrageți atenția asupra liniilor de pe bluze. Îndemnați copiii să traseze linii cât mai drepte, verticale și orizontale, stând în diferite poziții: pe scaun, în picioare (trasându-le mai sus sau mai jos pe o coală de hârtie lipită pe perete) sau așezați pe spate, pe podea, pe o coală de hârtie lipită pe spatele unei măsuțe.

- Predați interdisciplinar

Odată identificate animalele dintr-o ilustrație, copiii le pot număra independent sau cu ajutorul vocii profesorului. Invitați copiii să așeze cifra corespunzătoare peste imaginea animalului sau obiectului identificat în carte. Copiii pot alege cifra corectă (decupată din carton, plastic, desenată separat pe o bucată de hârtie) dintr-un șir de 2 până la 5 sau chiar 10 cifre, în funcție de abilități. Același lucru se poate face și cu forme geometrice.

ACTIVITATEA 3

Harta cărții

**activitate potrivită și copiilor cu CES*

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să rezume și să structureze oral elementele poveștii.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică personajele, evenimentele / momentele principale, problema cu care se confruntă personajul principal și soluția găsită.

CUM PROCEDĂM?

Idem p. 4. Folosiți **anexa 1**.

[Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES](#)

În cazul copiilor nonverbali ori slab verbali, al celor cu motricitate deficitară sau coordonare mână-ochi slabă, în locul mânușii se vor folosi marionete de hârtie (personajele cărții fotocopyate și decupate) și pictograme reprezentând principalele emoții (trist, vesel, temător etc).

1. Despre cine este povestea?

Copiilor li se va cere întâi să aleagă personajul principal, Miruna și prietenul Totolici, apoi câteva dintre personajele secundare.

**Se va explica conceptul de personaj principal sau se va înlocui cu întrebarea „Pe cine întâlnim în poveste?”*

**Pentru copiii cu deficiență cognitivă mare, personajele principale se pot printa mai mari, iar cele secundare la o dimensiune mai mică.*

2. Cine e acasă?

Având cartea deschisă în față, pentru modelare vizuală, copilului i se va cere să așeze personajele aferente, decupate, pe fundalul unei case roșii/ verzi/ albastre, în tabloul potrivit. Folosiți **anexa 2**.

3. Cum se simte Miruna?

Copiii se vor gândi și vor indica ceea ce simte Miruna la începutul și la sfârșitul poveștii, alegând simbolul potrivit și așezându-l pe ilustrația aferentă.

ACTIVITATEA 4

Călătoria Mirunei

**activitate potrivită și copiilor cu CES*

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să își exerseze memoria pentru a reface călătoria Mirunei.

OBIECTIVE

Copiii:

- reconstituie din memorie drumul Mirunei;
- creează un puzzle din cinci piese.

CUM PROCEDĂM?

Distribuiți **anexa 3**, un puzzle al drumului colorat al Mirunei. Grupați copiii în grupuri de 2-3 și dați fiecărui grup piesele de puzzle decupate în prealabil.

ACTIVITATEA 5

Toți diferiți și toți la fel

**activitate potrivită și copiilor cu CES*

Scop: copiii conștientizează că există tipuri diferite de familii și vorbesc în termeni pozitivi despre ele.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică aspectele fiecărei familii prezentate în carte;
- reflectează asupra propriilor familii;
- folosesc un vocabular adaptat pentru a descrie toate familiile, inclusiv familia lor.

CUM PROCEDĂM?

Distribuiți copiilor **anexa 4** - Călătoria Mirunei și puneți-le întrebări despre culorile folosite. Răsfoiți din nou cartea și invitați copiii să se uite cu atenție la ilustrațiile cu cele 5 case/ familii. Pentru fiecare familie, adresați întrebări ajutătoare astfel încât să o descrie cât mai specific.

Invitați copiii să își deseneze casa și familia.

Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES

În cazul copiilor slab verbali, pentru fiecare familie, profesorul indică și numește fiecare membru al familiei, astfel încât să o descrie cât mai specific.

Invitați copiii să își deseneze casa și familia.

Pe copiii cu afectare mare, rugați-i să aleagă o singură culoare, pe rând, pentru fiecare membru al familiei, ajutându-l cu întrebări: „Ce culoare are mama ta?” Chiar dacă desenul rezultat pare a fi o mâzgălitură, pentru el are sens. Ajutați-l să îi dea formă, desenându-i ochi, gură, păr, ca aici:

Ajutați copilul cu CES să se identifice ca fiind „mai mare” în raport cu un frate mai mic, verișor etc. Întăriți acest aspect în ochii săi. Îl ajută să se vadă mare, din categoria colegilor de clasă cu care poate că nu ține pasul, prin raportare la cineva mai mic, precum fratele Mirunei.

Cerințe pentru copii:

START: Ce observați? Cu ce culoare începe drumul? Cu ce culoare se termină?

DESCOPERĂ & EXPLOREAZĂ: Uitați-vă cu atenție la ilustrațiile cu cele 5 case/familii. Ce aflăm despre familiile pe care le vizitează Miruna?

Familia din casa roșie: Ce aflăm despre această familie?

Exemple de întrebări ajutătoare: Cu cine locuiește fetița? Unde sunt părinții ei? Ce află Miruna despre această familie? De ce Miruna pleacă mai departe?

E RÂNDUL TĂU: Imaginează-ți că Miruna bate la ușa voastră. Desenează-ți casa și colorează-o în culoarea ta preferată. Pe cine ar vedea Miruna când ar intra în casa voastră? Desenează-i pe membrii familiei tale. Ce i-ar plăcea Mirunei în familia ta? De ce crezi asta?

ACTIVITATEA 6

Cea mai dragă familie din lume

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să își exprime sentimentele față de familia lor.

OBIECTIVE

Copiii:

- personalizează un mesaj pentru familia lor.

CUM PROCEDĂM?

Distribuiți copiilor **anexa 5**, conturul unei inimi, cu titlul: *Pentru cea mai dragă familie din lume*. Invitați-i să o coloreze/decoreze, folosind creioane colorate, markere sau diverse materiale auxiliare - paiete, bucăți de hârtie colorată, fotografii etc.

Încurajați-i să o ofere familiei lor.

Această activitate le va permite copiilor să înțeleagă, la nivelul lor, mesajul cărții: familia perfectă este familia care te iubește și pe care o iubești, familia în care te simți cel mai bine pentru că ești acceptat așa cum ești și în care și tu, la rândul tău, îi accepți pe cei dragi așa cum sunt și lucrurile acestea vă leagă și vă fac mai puternici împreună.

ACTIVITATEA 7

Jocul celor cinci familii

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să exploreze varietatea tipurilor de familii.

OBIECTIVE

Copiii:

- sortează și creează categorii (familia galbenă, familia roșie etc.);
- învață că există diferite tipuri de familii.

CUM PROCEDĂM?

Jocul din **anexa 6** conține cele cinci familii din carte.

Explicați regulile jocului:

Amestecați cărțile și distribuiți câte cinci cărți fiecărui jucător (2-4 jucători per set). Puneți celelalte cărți cu fața în jos.

Fiecare jucător își aranjează cărțile primite în funcție de familie, fără să le arate celorlalți. Primul jucător, care e ales aleatoriu, începe jocul întrebând alt jucător dacă are o anumită carte de care el are nevoie pentru a completa o familie. Dacă celălalt jucător o are, este obligat să i-o dea. În caz contrar, jucătorul care a cerut cartea trebuie să o ia din teancul de jos.

Jucătorul care cere o anumită carte trebuie să aibă cel puțin o carte din familia respectivă. Mai departe, jucătorul căruia i s-a cerut o carte va întreba alt jucător de o carte de care are nevoie.

De îndată ce un jucător alcătuiește o familie, trebuie să strige "Familie!" și să o arate celorlalți. Jocul continuă până când un jucător nu mai are nicio carte în mână.

[Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES](#)

Jocul se poate juca fără a întreba, ci doar trăgând câte o carte din pachetul adversarului, până când se completează câte o familie.

De îndată ce un jucător alcătuiește o familie, el poate lovi un clopoțel sau buzzer, dacă nu poate rosti cuvinte.

Personajele principale

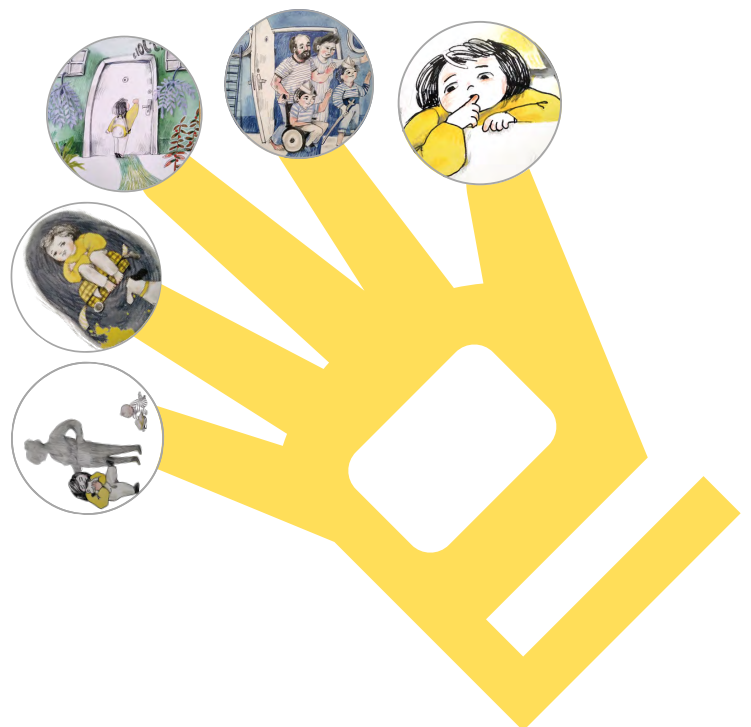
Personajele secundare

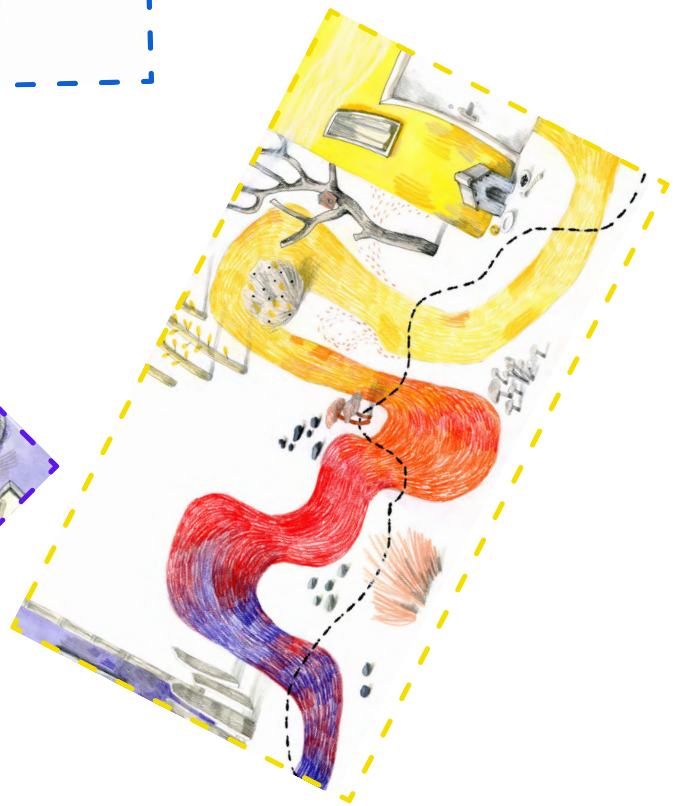
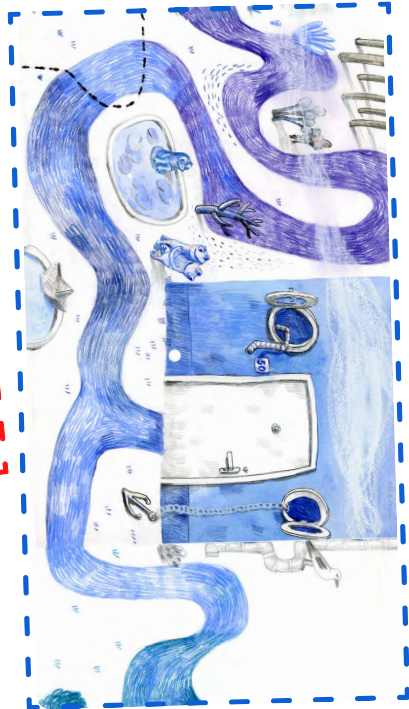
Locul acțiunii

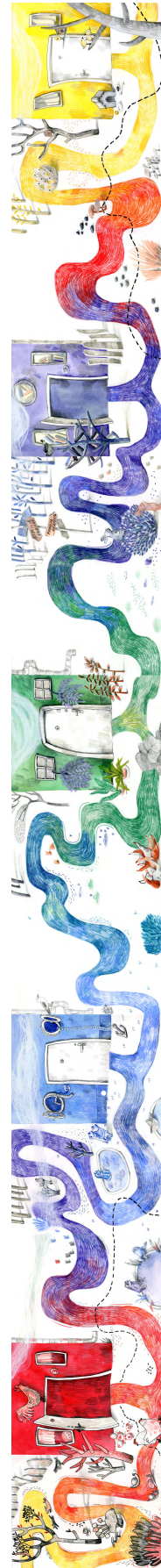
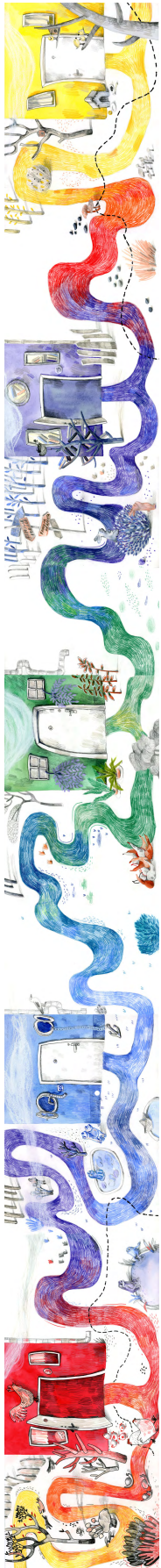

Problema/problemele

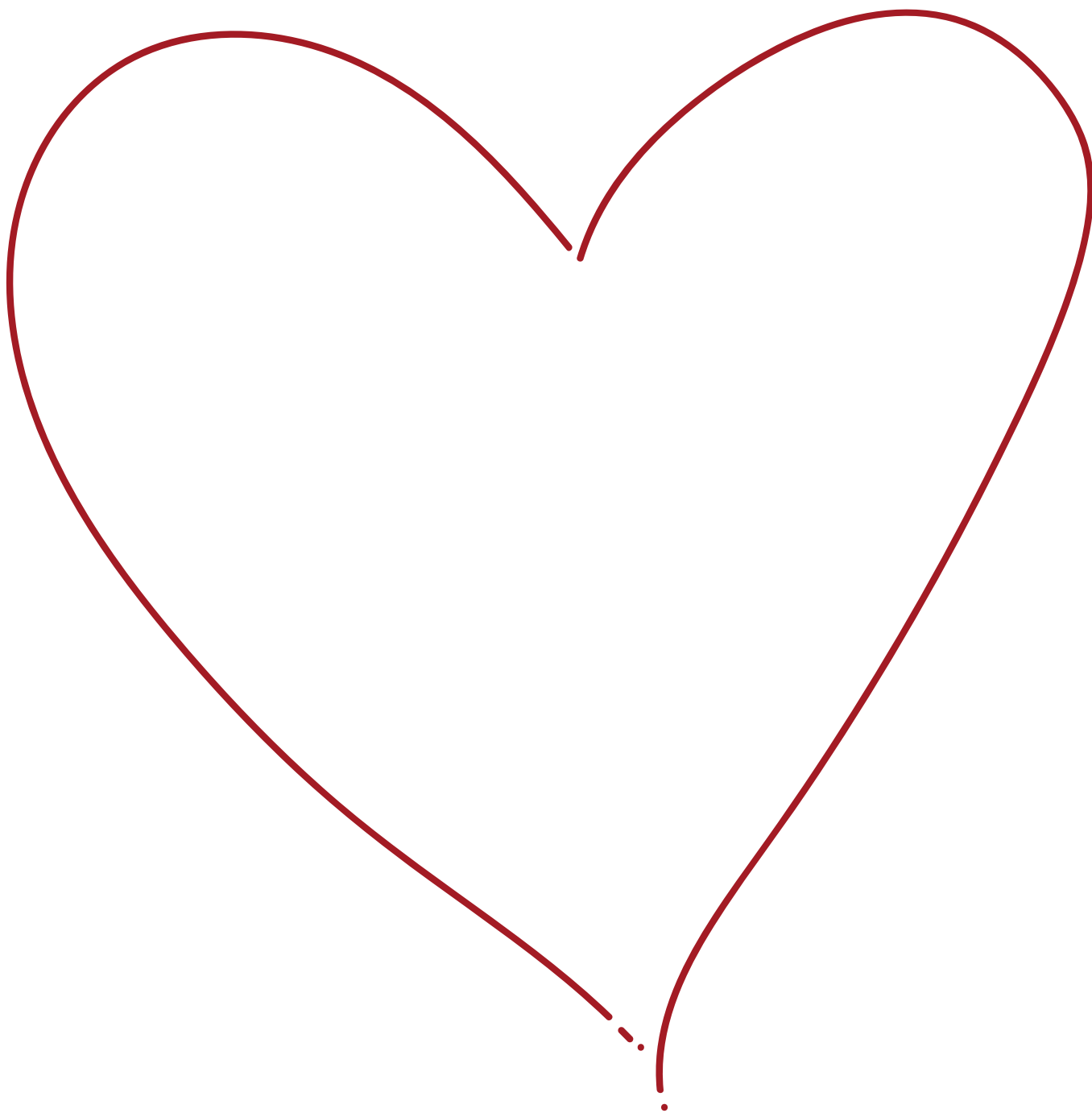

PENTRU CEA MAI DRAGĂ FAMILIE DIN LUME

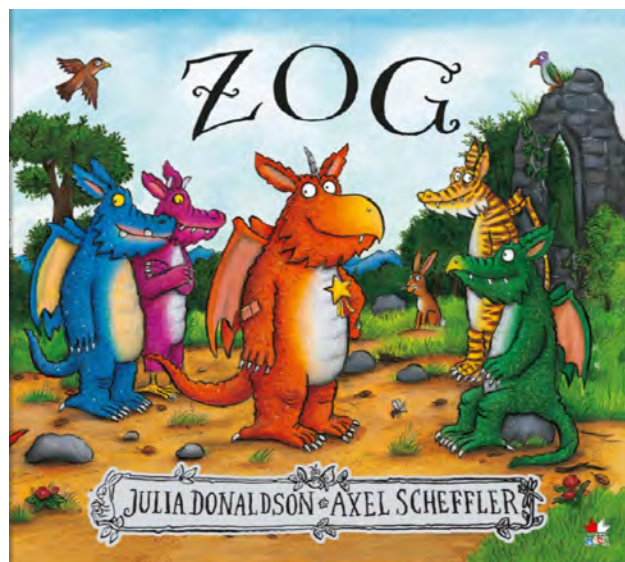

GHID DE ACTIVITĂȚI DE LECTURĂ

Recomandări pentru grădiniță și clasa pregătitoare.

DESPRE POVESTE

Zog e cel mai silitor dragon din școală, dar este și cel mai predispus la accidente: se izbește de copac în zbor, își pierde vocea când învață să ragă, ba chiar își arde aripa cu flăcările pe care le scoate pe nări. Va primi oare vreodată o steluță de aur?

TEME ABORDATE

prietenie # bunătate # interese # stereotipuri de gen

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și activități de sprijin din *Reperete fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului*, aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

B.1. Subdomeniul: Dezvoltarea socială

B.1.3. Aspect specific: Abilități de interacțiune cu copii de vârstă apropiată

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să interacționeze pozitiv cu copii de vârstă apropiată.

37 - 60 luni

Indicator 184. Se alătură unui grup de copii care se joacă (cu ajutorul adultului, dacă este necesar.)

Practici de sprijin:

- Încurajați copiii să se implice în activități considerate în mod tradițional specifice genului opus și oferiți copiilor feedback pozitiv imediat când vedeți că aleg aceste activități.

- Facilitați și întăriți alcătuirea grupurilor mixte de joc, dată fiind tendința ca fetele și băieții să se grupeze în activități în funcție de gen. În același timp, supravegheați grupul de joc și interveniți atunci când fetele sunt mai puțin implicate în joc din cauza băieților care domină.

61 - 84 luni

Indicator 191. Interacționează din proprie inițiativă cu copii apropiați ca vârstă în diferite contexte.

Practici de sprijin:

- Responsabilizați copiii în casă/grupă oferindu-le sarcini care contrazic stereotipurile de gen (ex. băieții să ajute la gătit). Încurajați copilul să își exprime părerea, să identifice mai multe variante de rezolvare a unei situații sau de continuare a unui joc.
- Lăudați copiii când acceptă și sugestiile celorlalți copii și se ajută reciproc. Întăriți alcătuirea grupurilor mixte de joc, deoarece fetele și băieții se grupează în activități în funcție de gen.
- Supravegheați grupul de joc și interveniți atunci când fetele sunt mai puțin implicate în joc din cauza băieților care domină. Gruparea copiilor în funcție de gen are drept consecințe întărirea unor comportamente tradiționale de gen.

B.2. Subdomeniul: Dezvoltare emoțională

B.2.1. Aspect specific: Dezvoltarea conceptului de sine

Reper 8: Copilul ar trebui să fie capabil să se perceapă în mod pozitiv ca persoană unică, cu caracteristici specifice.

19 - 36 luni

Indicator 261. Își exprimă apartenența de gen: „Sunt fetiță”, „Sunt băiat”.

Practici de sprijin:

- Cultivați copiilor imaginea de sine pozitivă, evitând stereotipurile de gen de tipul fetițele sunt drăguțe, băieții sunt puternici.

61 - 84 luni

Indicator 271. Dă dovadă de încredere în abilitățile sale în formare.

Indicator 272. Are o imagine pozitivă despre sine.

ÎNAINTE DE LECTURĂ - PRIVEȘTE CU ATENȚIE

ACTIVITATEA 1

Coperți vorbărețe

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să învețe să „citească” imaginile unei cărți.

OBIECTIVE

Copiii:

- dau sens imaginilor din perspectiva cunoștințelor și experiențelor proprii;
- își dezvoltă spiritul de observație și imaginația.

CUM PROCEDĂM?

Idem p. 3

Coperta 1: Cine e pe copertă? De ce dragonul din mijloc are o stea în piept? Cine credeți că i-a dat-o? De ce? De ce este rănit la braț?

Coperta 4: Cine ar putea fi persoana desenată pe tabla neagră? Ce credeți că își spun cei doi dragoni în legătură cu prințesa?

DUPĂ LECTURĂ - ÎNTREBĂRI MARI PENTRU COPII MICI

ACTIVITATEA 2

Punem ordine în poveste

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să povestească peripețiile lui Zog cu cuvintele lor.

OBIECTIVE

Copiii:

- așază imaginile în ordine cronologică;
- folosesc propoziții clare și logice pentru a spune povestea lui Zog

CUM PROCEDĂM?

Împărțiți copiii în două sau mai multe grupuri mici. Fiecare grup primește un set de 6 imagini decupate din poveste. Folosiți **anexa 1**.

După ce v-ați asigurat că toată lumea a găsit ordinea corectă, lipiți imaginile pe perete sau agățați-le pe un fir de ață și invitați câte un copil din fiecare grup să povestească cu propriile cuvinte momentul surprins în ilustrație.

Cerințe pentru copii:

START: Ne așezăm în două grupuri.

DESCOPERĂ: Uitați-vă cu atenție la cele 6 imagini.

EXPLOREAZĂ: Fără să vă uitați în carte, așezați cele 6 imagini în ordinea poveștii citite.

E RÂNDUL TĂU: Povestiți pe rând ce se întâmplă în imaginea respectivă.

ACTIVITATEA 3

Reguli la școala dragonilor

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să își exerseze imaginația.

OBIECTIVE

Copiii:

- enunță un set de reguli pentru școala dragonilor.

CUM PROCEDĂM?

Discutați cu copiii despre regulile din grădiniță/ școală, apoi despre dragonașii din Zog (START, DESCOPERĂ & EXPLOREAZĂ).

Invitați apoi copiii să-și imagineze câteva reguli pentru școala dragonilor (E RÂNDUL TAU). Dacă copiii nu reușesc să formuleze regulile, le puteți formula în grup mare.

Câteva exemple: Să nu scuipe flăcări unii în alții; Să nu ragă în afara lecțiilor; Să nu zboare singuri spre casă.

Cerințe pentru copii:

START: Ce reguli sunt la voi în grădiniță/grupă sau școală/clasă?

DESCOPERĂ: Câți ani merg dragonașii la școală?

EXPLOREAZĂ : Ce învață dragonașii la școală?

E RÂNDUL TĂU: În echipe de doi, formulați/desenați câteva reguli pe care trebuie să le respecte micii dragoni la școala lor.

ACTIVITATEA 4

Ce își dorește prințesa Pearl?

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să conștientizeze într-un mod ludic că există stereotipuri de gen și că nu toate fetele își doresc să fie prințese.

OBIECTIVE

Copiii:

- găsesc drumul potrivit, conform personajului din poveste.

CUM PROCEDĂM?

Distribuiți copiilor **anexa 2**.

START: Ce credem noi că își dorește o prințesă în mod obișnuit?

DESCOPERĂ: Descoperă toate obiectele pe care le-ar putea avea prințesa Pearl. Ce a ales ea?

EXPLOREAZĂ: Ajut-o să găsească drumul până la obiectul pe care și-l dorește.

E RÂNDUL TĂU: Crezi în continuare că toate fetele își doresc să fie prințese?

Ce părere ai despre prințesele care își doresc să devină doctori?

Desenați o prințesă și un cavaler îmbrăcați cu hainele meseriei care vă place vouă sau alături de un obiect care este specific meseriei respective.

ACTIVITATEA 5

Trusa de prim ajutor

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să învețe să recunoască stereotipuri de gen.

OBIECTIVE

Copiii:

- desenează câteva reguli simple de prim ajutor.

CUM PROCEDĂM?

Citiți-le copiilor doar părțile în care Zog se accidentează și este îngrijit.

Distribuiți apoi **anexa 3**.

Copiii vor trebui să deseneze remediile prințesei Pearl: plasture, bomboane mentolate și bandaj.

La final, copiii își desenează portretul și remediul la accidentarea lor. Asigurați-vă că fiecare copil vorbește de accidentări ușoare.

Cerințe pentru copii:

START: Zog e cel mai silitor dragon din școală, dar se și accidentează des. Cine îl ajută să se facă bine?

DESCOPERĂ: Ascultă din nou povestea cu atenție și reține cum l-a ajutat prințesa Pearl să se facă bine.

EXPLOREAZĂ: Desenează ce a făcut prințesa Pearl ca să-l vindece.

E RÂNDUL TĂU: Tu te-ai accidentat vreodată? Ce ți s-a întâmplat?

Povestește și desenează cum te-ai vindecat.

Felicitări! Ai creat un poster cu câteva reguli de prim ajutor. Prințesa Pearl îl va putea folosi pentru a-l învăța pe cavaler să fie doctor zburător.

ACTIVITATEA 6

Ne dăm mâna sau rupem perechea?

Scopul acestei activități este ca preșcolarii/ elevii să înceapă să recunoască stereotipuri de gen.

OBIECTIVE

Copiii:

- caracterizează personajele;
- recunosc mesaje nedrepte sau false despre gen.

CUM PROCEDĂM?

Alcătuieți echipe de doi copii și invitați-i să caracterizeze personajele din Zog.

Cereți-le apoi să își facă portretul de prințesa sau cavaler. Dați-le libertatea de a folosi ce culori vor și a reprezenta ce obiecte vor, dar dacă observați că acestea sunt stereotipice, puneți-le întrebări simple, care să îi ajute să își dea seama singuri că nu este o culoare sau un obiect rezervat unui singur gen.

Prin jocul final, veți avea ocazia să întăriți mesajul activității, pe înțelesul copiilor.

Adresați-le următoarele întrebări, alternativ. Dacă Prințesele și Cavalerii sunt de acord, își dau mâna. Dacă nu sunt de acord, Prințesele și Cavalerii rup perechea.

*Unele prințese sunt foarte curajoase.
Unele prințese vor să călătorească prin lumea largă.
Unele prințese nu vor să poarte rochii cu dantelă.
Toate prințesele vor să locuiască într-un castel.
Unele prințese vor să devină doctori.
Unele prințese îi învață pe cavaleri cum să devină doctori.*

*Unii cavaleri plâng când se simt triști.
Unii cavaleri nu vor să meargă mereu la luptă.
Toți cavalerii răpesc prințese.
Unii cavaleri își doresc să devină medici.
Toți cavalerii se luptă cu dragoni.
Unii cavaleri le cer prințeselor să-i învețe lucruri noi.*

Cerințe pentru copii:

START: Grupați-vă în echipe de doi.

DESCOPERĂ: În echipe de doi, găsiți cel puțin un cuvânt care:

- o caracterizează pe prințesa Pearl;
- îl caracterizează pe cavaler;
- îl caracterizează pe dragonașul Zog.

EXPLOREAZĂ:

Desenați-o/l pe Prințesa/Cavalerul care vă reprezintă.

- îmbrăcați-i în pantaloni sau rochii;
- colorați-le hainele, în culorile voastre preferate;
- desenați-le părul - lung sau scurt;
- desenați alături cel puțin un obiect care o/îl reprezintă.

E RÂNDUL TĂU:

Asezați-vă față în față (Prințesele de-o parte și Cavalerii de cealaltă.)

Dați-vă mâna sau rupeți perechea!

Ce bine s-au simțit, și Zog,
și Pearl printre dragoni.

Toți dragonarii învățau, în primul an, să zboare.
– Mai sus, spunea Madam Dragon,
dați din aripi mai tare!

Madam Dragon ținea, demult, o școală ca să-nvete
ce-au de-învățat dragonii toți, când sunt la tinerete.

dar orele de-un cavaler le fură întrerupte.

